

گزارشهای

چهاردهمین گردهمایی سالانه باستان‌شناسی ایران

www.ketab.ir

به کوشش:
حمیده چوبک

سرشناسه: گردهمایی سالانه باستان‌شناسی ایران (چهاردهمین: ۱۳۹۴: تهران)

عنوان و نام پدیدآور: گزارش‌های چهاردهمین باستان‌شناسی/ به کوشش حمیده چوبک / ویراستار سیدرسول سیدین‌بروجنی؛ [برگزاکنده]
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، پژوهشگاه (RICHT) باستان‌شناسی (ICAR)، دبیرخانه دائمی گردهمایی
سالانه باستان‌شناسی ایران، موزه ملی ایران.

مشخصات نشر: تهران: سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۵۷۵ ص.

شابک: 978-600-6953-96-0

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: آثار باستانی ماقبل تاریخ -- ایران -- کنگره‌ها

موضوع: حفاری‌ها (باستان‌شناسی) -- ایران -- کنگره‌ها شناسه افزوده: سیدین بروجنی، سیدرسول

شناسه افزوده: سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، پژوهشگاه باستان‌شناسی

شناسه افزوده: گردهمایی سالانه باستان‌شناسی ایران، دبیرخانه

شناسه افزوده: موزه ملی ایران

شناسه افزوده: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

رده بندی کنگره: DS ۱۳۹۴ / ۴۴

رده بندی دیویی: ۹۵۵ / ۰۰۴۳

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۷۳۵۹۳

گزارش‌های چهاردهمین گردهمایی سالانه باستان‌شناسی ایران

به کوشش: حمیده چوبک

ناشر: انتشارات پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

ویراستاران: سیدرسول سیدین بروجنی، اردشیر جوانمردزاده

طراحی و صفحه‌آرایی متن و جلد: خسرو نوروززاده چگینی

چاپ نخست: زمستان ۱۳۹۳

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۶-۰۰-۶۹۵۳-۹۷۸-۶۰۰

بها: ۴۰۰۰۰۰ ریال

تهران، خیابان امام خمینی، ابتدای سی تیر، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، تلفن: ۶۶۷۳۷۰۰۷

نشانی اینترنتی: www.ir.ichtobook.com، رایانامه: symposium-icar@gmail.com

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

ستاد برگزاری همایش

ریاست پژوهشگاه: جناب آقای مهندس سید محمد بهشتی
مشاورین: آقای جلیل گلشن باققی، آقای احمد محیط طباطبایی
معاونت اداری، مالی و توسعه مدیریت پژوهشگاه: آقای عبدالکریم شادمهر
معاونت پژوهشی: آقای دکتر محمد مرتضایی
رئیس پژوهشکده باستان‌شناسی: خانم دکتر حمیده چوبک
رئیس کل موزه ملی ایران: آقای دکتر جبرئیل نوکنده

دبیر هیئت علمی: دکتر حمیده چوبک

دبیر هماهنگی علمی و اجرایی: سید رسول سیدین بروجنی

هیئت اجرایی

دبیر اجرایی کاظم عرب
مسئول دبیرخانه: فاطمه قرشی بلال
مسئول روابط بین‌الملل: میر خاتون
مسئول نمایشگاه: معصومه مصطفی
انتشارات پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

اعضاء کمیته اجرایی:

- اعضاء اجرایی پژوهشکده:
آریتا میرزایی، حنان بحرانی‌پور، صدیقه قدرت‌آبادی، شقایق هورند، طوبی عبدی، محمدرضا رکنی، معصومه جاویدخواه، حسن باقرپور، لیلا عزیزمحمدی، غلامرضا قنبری.
- اعضاء کمیته اجرایی پژوهشگاه:
- حوزه ریاست
- بخش روابط عمومی
- بخش مالی
- بخش روابط بین‌الملل

اعضاء اجرایی موزه ملی:

- خانم‌ها: روحی، رضائی، مقدم، پناهی، سپیدنامه، آقایان: تقی بیگی، قاسم‌زاده، حسن‌زاده، جلیلوند، ...
مسئولان فنی تالار همایش:

دیباچه

فرهنگ ایرانی، فرهنگی مانا و پایدار است و سبب این ماندگاری، سه ویژگی انعطاف‌پذیری، تعامل فرهنگی و در نهایت هویت ملی است که علیرغم تنوع و تکرر موجود در جامعه امروزی به انسجام ملی کمک نموده است. شناخت فرهنگ گسترده این سرزمین کهنسال، تنها راه شناخت هویت ملی است و آن نیز عزت ملی را به همراه می‌آورد. عزت ملی از گسیختگی فرهنگی ممانعت نموده و سرانجام انسجام و قدرت ملی را فراهم می‌سازد.

در ارتباط با موارد مذکور، فعالیت هر پژوهشکده پژوهشگاه میراث فرهنگی بر بخشی از فرهنگ گسترده ایرانی حسب تکلیف تعیین شده بر آن، متبذل است. عظمت این گستردگی فرهنگ و تمدن به گونه‌ای است که برای شناخت دقیق آن باید در فرهنگ کشورهای مستقل کنونی استوار یافته در منطقه نیز تامل نمود.

با نگرش سریع بر اهداف تشکیل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و در راستای تحقق آن و فراهم ساختن بستری مناسب برای ارتقای کیفی فعالیت‌های پژوهشی مرتبط و قدرت بخشیدن و پر رنگ ساختن حلقه‌های فرهنگی فراموش شده و احیای هنرهای از یاد رفته این مرز و بوم و همچنین در راستای انجام ششمین وظیفه برشمرده برای پژوهشگاه، گام مصمم این است که گزیده تحقیقات معمول شده در هر یک از پژوهشکده‌ها به ویژه آثاری که حاصل تتبعات مشترک پژوهشگاه و موسسات تحقیقاتی و آموزشی همپراز بین‌المللی به صورت ممکن در وضعیت نشر قرار گیرند که ماحصل آن طریقه‌ای است برای کاربردی کردن دانش به منظور رفع نیاز جامعه و تحقق اهداف برنامه استراتژی پژوهشگاه در راستای سند چشم انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران.

بار دیگر اذعان می‌نمائیم پژوهش عامل و مبنای پیشرفت و توسعه مدرن و پیدار در جامعه امروزی و به بیان ساده اصل حاکم بر جوامع قرن بیست و یکم است؛ لذا برای ایجاد برآیند حاصل از نتایج فعالیت‌های یافته‌های مرتبط با آن، تدوین و انتشار یافته‌ها و دانش مرتبط با آن و مستندات مربوطه می‌تواند عامل موثری برای شناخت وضعیت، حاضر و ابزاری برای بهینه‌ساختن برنامه‌های دست انجام و نیز راهنمایی برای نسل آینده در راستای شناسایی و معرفی و هویت‌بخشی ایران باشد.

به علت گستردگی حوزه فرهنگ و تعدد عوامل تاثیر گذار بر آن حرکت در جهت معرفی و شناسایی فرهنگ ملی و میراث مرتبط با آن می‌تواند اولین گام باشد لذا پژوهشگاه بر آن است با همکاری پژوهشگران و استادان این رسالت را انجام دهد و امیدوار است با حرکت در این مسیر دست همیاری و همراهی شما را در دست گرفته تا بتواند گام موثری در این راستا بردارد.

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

مقدمه رئیس پژوهشگاه

به نام خدا

در سایه الطاف ایزد منان، در اسفند ماه ۱۳۹۴، در واپسین روزهای سالی که به زودی سال گذشته نامیده خواهد شد و در پیشواز طلیعه سال آینده، نوروز، آیین هرساله باستان‌شناسی ایران را در منزلگه همیشگی باستان‌شناسان ایرانی، موزه ملی ایران، به جشن نشستیم.

چهاردهمین گردهمایی سالانه باستان‌شناسی ایران در حالی برگزار خواهد شد که باستان‌شناسی ایران طی تاریخچه نه چندان کوتاه و نه چندان بلند این آیین، اوج‌ها و حضيض‌های چندی را تجربه کرده؛ باستان‌شناسی امروز ایران از پس انقلاب اسلامی، انقلاب فرهنگی، جنگ تحمیلی، دوران سازندگی، دوران بازاندیشی، دوران رکود و هم اکنون روزگار تدبیر و امید، با از سر گذراندن افت‌وخیزهای بسیار، در ندیشه بازسازی و بازتعریف خویش است. جامعه فرهنگی ایران از باستان‌شناسی انتظارات و توقعاتی دارد و باستان‌شناسی هم در جای خود متقابلاً انتظارات و توقعاتی. باستان‌شناسی را باید است همراهی و همپایی و هم‌آیی با تصمیم‌گیری‌های کلان فرهنگی جامعه و دولت و حکومت، اما در این میان باید چیزهایی را بیاموزد و بیاموزاند؛ بیاموزد تا چگونه بخواند و مطالبه کند و بیاموزد تا از او باید چه‌ها بخوانند و چه‌ها نخواهند.

باستان‌شناسی امروز ایران سر آن دارد که از پنج عزلتی که به اجبار بدان رانده شد برون آید، او به حق در جستجوی نقش مقدر و بایسته خود در جامعه فرهنگی ایران امروز است. او در جستجوی ایفای هر چه پرتوان‌تر نقش حاکمیتی و نظارتی خویش است.

باستان‌شناسی امروز ایران بر این باور است که اگر نتواند که بی‌تواند، خود را، میراث باستانی ایران را، میراث فرهنگی ایران را به گونه‌ای شایسته و سزاوار مطرح و معرفی نماید، یکایک به جامعه خود خواهان و خواستار حفاظت و صیانت از آثار ملی خواهند بود و خواهند شد؛ باستان‌شناسی امروز ایران سر آن دارد تا این را را چنان ببیند تا این خواسته در زمره مطالبات حق مردم درآید.

باستان‌شناسی امروز ایران با این درک و دریافت که زمانه، زمان درنگ نیست، در زمانه حضور در عرصه‌های فراختر بین‌المللی است، بر آن است تا با برنامه‌ریزی‌های جامع و کلان‌نگر در حوزه فرهنگ ایرانی، ارزش فرهنگی به صحنه آید و نقش سازنده‌ای برعهده گیرد.

باستان‌شناسی امروز ایران با این درک و دریافت که هر آن و هر دم نیازمند بازآموزی است، اطلاق را سرلوحه منشور خویش ساخته است.

باستان‌شناسی امروز ایران با این درک و دریافت که پژوهش بدون انتشارات ابر و غیر مسئولانه است، نشر و اشاعه به موقع نتایج علمی پژوهش‌های میدانی را در زمره اهم اهداف خویش قرار داده است.

باستان‌شناسی امروز ایران چشم به افق‌های گسترده‌تر آینده دوخته است؛ همکاری‌های ملی و بین‌المللی، همکاری‌های میان‌رشته‌ای، همکاری‌های سازنده با نهادهای عمرانی، همکاری‌های زیربنایی با نهادهای آموزشی و پژوهشی؛ باستان‌شناسی دست همکاری همه دیگر نهادها و سازمان‌های ملی و جهانی را به گرمی می‌فشارد، ما ناچار به ایفا کردن نقش خویش در عرصه‌های ملی و فراملی هستیم.

سید محمد بهشتی

رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

به نام پروردگار

گزارشی بر چهاردهمین گردهمایی سالانه باستانشناسی ایران

گزارش پیش روی برآیند کارنامه پژوهش‌های باستان‌شناسی پژوهشکده باستان‌شناسی سال ۱۳۹۳ خورشیدی است.

پژوهشکده باستان‌شناسی در سال ۱۳۹۳ با صدور ۱۳۸ مجوز برای بررسی‌های باستان‌شناسی، کاوش، گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و حریم، گمانه‌زنی استعلامی و مطالعات طرح‌های عمرانی نقش حاکمیتی و مدیریت علمی فعالیت‌های باستان‌شناسی کشور را با نظارت بر اجرای برنامه‌ها ایفا کرده است. (بنگرید نمودارها)

نمودارها معنادار و قابل تحلیل و گزارشی از مدیریت و توزیع اجرای برنامه‌ها در جامعه باستان‌شناسی کشور است. پژوهشکده کوشیده همه‌ی این جامعه را که شامل: اعضای هیئت علمی و کارشناسان پژوهشکده باستان‌شناسی و سازمان میراث فرهنگی در استان‌ها، اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور در چهارچوب تفاهم‌نامه‌های همکاری با پژوهشگاه و نیز باستان‌شناسان مراکز علمی بین‌المللی به‌صورت هیئت‌های مشترک و یا اعضای خارجی در هیئت علمی است. بازمی‌که بازهم در چهارچوب تفاهم‌نامه‌های همکاری‌های علمی با پژوهشگاه بوده و همچنین باستان‌شناسان آزاد که صلاحیت علمی آنان مورد تأیید قرار گرفته است را با توجه به قانون سال ۱۳۰۹ که بایستی این گروه از باستان‌شناسان وابسته به موسسات علمی معتبر باشند را پوشش دهد. از این‌رو برای سال آینده پیش‌بینی شده که با تأسیس مراکز علمی دانش‌بنیان رابطه علمی این پژوهشگران با این گونه نهادهای علمی مشخص گردد. انتظار و درخواست پژوهشکده باستان‌شناسی از دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور آن است که همانند موسسات علمی و دانشگاهی خارج از کشور برای پژوهش‌های میدانی اعتبار پژوهشی و حفاظتی پیش‌بینی نمایند و فراتر از مطالعات علمی و پرسش محور نسبت به محوطه‌های باستانی مسئولیت مدیریتی نیز داشته باشند.

هدف از پژوهش‌های باستان‌شناسی، شناخت بوده و داده‌ها و دارایی‌های تاریخی- فرهنگی و شناخت هویت فرهنگی در گستره و مرزهای فرهنگی سرزمین با تولید دانش، یافته‌ها و داده‌های نو در زمینه میراث باستان‌شناسی است. نهشته‌ها و داده‌های باستان‌شناسی مدارک و برگه‌های مطمئن علمی و بایگانی هویت فرهنگی ایران است؛ با شرایط تهدیدهای ناشی از رونوی و سهم‌خواهی زیاده‌خواهانه‌ی فرهنگی و جعل هویت و تاریخ در مرزهای جغرافیای فرهنگی ایران؛ نقش و جایگاه راهبردی باستان‌شناسی در به‌روز نمایان ترشده است.

مطمئن‌ا تا رسیدن به اهداف کلان و جامع باستان‌شناسی از نظر علمی و ملی هنوز فاصله زیاد است و پژوهش‌های انجام شده در اندازه و شأن و در حد انتظار سرزمین تاریخی و باستانی ایران نیست و برای تحقق آن نیاز به زیرساخت‌ها متناسب و به‌روز در زمینه آموزش، نیروی انسانی آرموده، امکانات علمی و فنی روزآمد، سرمایه‌گذاری کلان ملی برای انجام برنامه‌های هدفمند و بلندمدت باستان‌شناسی است.

میراث باستان‌شناسی در خاک مدفون است و محوطه‌های باستان‌شناسی آخرین بازمانده و مانده‌های از میان‌رفته تاریخی و فرهنگی می‌باشند که به‌شدت باخطر نابودشدن با عوامل گوناگون چون جنگ، توسعه شهرها، مالکان زمین‌های کشاورزی، راه‌سازی، سد‌ها و شبکه‌های آبیاری؛ ایجاد زیرساخت‌های مانند راه‌سازی، مترو و غارت‌های میراث فرهنگی روبرو است. طرح‌های عمرانی توسعه یک کشور، مهم‌ترین تهدیدهای فیزیکی برای میراث باستان‌شناسی است؛ تنها حمایت قانون از میراث باستان‌شناسی کشور تنها برای آثار ثبت‌شده در فهرست ملی کافی نیست؛ و باید حفاظت و حمایت از محوطه‌های ثبت نشده و تازه شناخته‌شده تا زمانی که ارزیابی مطالعات باستان‌شناسی انجام شود نیز باید در قانون پیش‌بینی و لحاظ شود. در مواردی که تخریب میراث باستان‌شناسی و از دست‌دادن آنها اجتناب‌ناپذیر است پژوهش‌های کامل باستان‌شناسی و مستندسازی آن باید لازم الاجرا شود. رویکرد و راهبرد حفاظت میراث فرهنگی و باستان‌شناسی کشور در جریان توسعه عمرانی و اقتصادی از وظایف ملی است که در برنامه توسعه کشور لحاظ شده است. قوانین موجود، دست‌اندرکاران توسعه و طرح‌های عمرانی را مکلف کرده است که پیش از اجرای طرح‌های توسعه، پژوهش‌هایی در باره تأثیر منفی احتمالی توسعه بر میراث باستان‌شناسی را انجام دهند. همچنین در این قوانین، آمده که هزینه پژوهش‌ها بایستی در هزینه‌های پروژه توسعه پیش‌بینی شود و دست‌اندرکاران توسعه آن را باید بپردازند. بدیهی است عمل به‌وظیفه و اجرای قوانین مرتبط با میراث، مطمئناً کافی و ضامن حفاظت میراث فرهنگی خواهد بود.

در این رابطه نخستین گام رویکرد پیش‌گیری و آماده‌باش با هشجاری و پیش‌بینی و تجهیز؛ در برابر تهدیدها و خطرات است؛ و تهیه نقشه باستان‌شناسی از دارایی‌های میراث باستان‌شناسی کشور و اعلام آن در اولویت است. از سوی دیگر با پایش و رصد طرح‌های عمرانی کشور و نظارت و بازرسی؛ باید آسیب‌های ناشی از مداخله‌ها در عرصه‌های تاریخی و باستانی کشور را به کمترین میزان رساند؛ و تهدیدهای احتمالی را به‌فرصت تبدیل کرد. ایجاد

موزه در کنار طرح‌های عمرانی از آثار مطالعه شده را نیز باید به‌عنوان بخشی از برنامه توسعه پیش‌بینی و مد نظر قرار داد.

لازم است با هم‌اندیشی و تشکیل کارگروه از متخصصان در حوزه‌های توسعه و حفظ میراث باستان‌شناسی، تهدیدها و خطرات آسیب‌شناسی شده و راهکارهای پاسخ‌گو شناخته و اجرا شود؛ و از تجربه‌های گذشته سرزمینی و جهانی و همکاری‌های بین‌المللی بهره گرفته شود. برای تحقق این امر از یک-سو سازماندهی کنفرانس‌ها، سمینارها، کارگاه‌ها و غیره در سطوح جهانی و منطقه‌ای است؛ و از سوی دیگر تأسیس مراکز منطقه‌ای مطالعات مربوط به آموزش کارشناسان و نشر اندیشه و فرهنگ حفاظت در جامعه و مدیریت کشوری؛ به‌منظور بهره‌مندی از حمایت‌های افکار عمومی و دوستداران میراث فرهنگی و مدیریت کلان کشور در حفظ نمادهای هویت ملی و منافع فرهنگی سرزمین ضروری است.

از خرد تا کلان کارهای بسیاری پیش‌روی پژوهشکده باستان‌شناسی است؛ کارهایی که برخی ازپیش آغاز شده و به‌فراجم نرسیده، کارهایی که اندیشیده شده و آغاز نشده و کارهایی که تاکنون در برنامه جامع و کلان باستان‌شناسی به‌آن پرداخته نشده و اکنون اندیشه و پیش‌بینی شده است و کارهایی که نیاز به بازنگری و به‌روز شدن دارد تا سازماندهی و ساماندهی باستان‌شناسی کشور انجام شود. هنوز طرح‌های بزرگ و کلیدی پژوهش‌های باستان‌شناسی نیمه تمام مانده‌اند و طرح محوطه‌های تازه شناخته‌شده اجرایی نشده‌اند؛ و چشم به‌راه گشایش‌گره‌ها می‌باشند. از یک‌سو نبود آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های اجرایی که در بردارنده حفظ حقوق مادی و معنوی پژوهشگران باشد و از سوی دیگر حقوق و جایگاه پژوهشکده به‌عنوان متولی مدیریت باستان‌شناسی کشور که نماینده ملت در نظارت بر حفظ میراث باستان‌شناسی است؛ و همچنین انجام به‌وظیفه محول‌شده و دستیابی به‌اهداف علمی؛ پژوهشکده را با چالش‌هایی بنیادی و بحران روبرو نموده است. برای برون‌رفت از شرایط بحران، پژوهشکده با آسیب‌شناسی و پیش‌بینی‌های لازم گام-های موثری برداشته است؛ -ویز آیین‌نامه اجرایی طرح‌های عمرانی، آیین‌نامه همکاری با مراکز علمی کشوری و بین‌المللی، آیین‌نامه یافته‌های باستان-شناسی و مطالعات نمونه‌ها، رمایشگاهی با همکاری اداره کل موزه‌ها، تدوین شرح وظایف سرپرستان، نمایندگان و ناظرین هیئت‌های باستان‌شناسی، تفویض اختیار صدور مجوز کاوش‌ها و -برها به باستان پژوهشگاه از طرف مقام محترم ریاست سازمان-به‌منظور ساماندهی و یکپارچگی انجام برنامه-های پژوهش‌های باستان‌شناسی-، نظارت بر اجرای برنامه با بازدید هیئت‌های کارشناسی و مشورتی، بررسی گزارش‌ها، نقد و بررسی و ارزیابی علمی طرح‌ها، بررسی صلاحیت سرپرستان و -های پژوهشی، و تعیین ضوابط، در راستای بهبود و بهسازی باستان‌شناسی کشور بوده است.

تعیین اولویت‌های پژوهشی باستان‌شناسی کشور؛ بهیچ‌وجه نمی‌تواند پژوهشی باستان‌شناسی جامع و کلان خلیج فارس و دریای مکران با رویکرد دستیابی به اهداف کلان ملی که به نهج‌های فرهنگ و زیاده‌خواهی و جعل هویت و شبهات تاریخی پاسخ‌گو باشد؛ و در این باره همایش بین‌المللی باستان‌شناسی خلیج فارس پیش‌بینی و برگزار خواهد گردید. تشکیل گروه باستان‌شناسی زیرآب نیز در این راستا راه‌اندازی گردید و تفاهیم‌نامه-های لازم با مراکز علمی مانند آکادمی باستان‌شناسی کشور در دستور کار قرار گرفت. همچنین تعیین برنامه‌های کلان، بلند مدت برای محوطه‌های باستانی با چشم‌انداز تشکیل سایت موزه در سراسر کشور انجام شد و در این راستا بیش از ۱۰۰ محوطه باستانی با ارزش‌های ملی، منطقه‌ای و جهانی با پرستش‌های علمی تعیین شد؛ و به سازمان برنامه معرفی گردید که او-است در سال‌های آینده با سرمایه‌گذاری‌های مناسب استانی، ملی و بین‌المللی این برنامه اجرایی و تحقق یابد.

برگزاری هفتگی نشست‌های گزارش به‌همکار که از سال ۱۳۹۲ آغاز گردید بود تجربه -گامی بسیار موفق برای بهره‌گیری از هم‌اندیشی همه پژوهشگران برای نقد، بررسی و ارزیابی علمی-اجرایی برنامه‌های پژوهشی باستان‌شناسی است که در سال ۱۳۹۳ در این زمینه ۲۴ نشست و ۳۸ نشست در سال ۱۳۹۴ برگزار گردید؛ مطمئناً مشارکت و حضور پژوهشگران باستان‌شناس از همه مراکز علمی و مراکز ارثه‌های ارزشمند، زمینه ارتقا علمی باستان‌شناسی را فراهم خواهد کرد و از عدم پاسخ گروهی از گرامیان به‌دعوت مکرر پژوهشکده، باستان‌شناسی چنین برمی‌آید که این دانشوران گرامی چندان احساس مسئولیت و نگرانی نسبت به سرنوشت باستان‌شناسی کشور ندارند. برگزاری گردهمایی‌های علمی، محفلی، مجمعی از این گزارش‌های به‌همکار است که در اندازه و صحن بزرگتر برگزار می‌شود.

پژوهشکده باستان‌شناسی براین باور است که برگزاری گردهمایی سالانه باستان‌شناسی در اندازه ملی و بین‌المللی در یک زمان و مکان مشخص؛ راهبردی است؛ و رویدادی است که جامعه باستان‌شناسی ایران و جهان چشم به‌آن دارند. این گردهمایی برای پژوهشکده باستان‌شناسی و باستان‌شناسان فرصتی است که کارنامه خود را در برابر ارزیابی، نقد و بررسی و داوری قرار دهد. داشته‌ها و کاستی را ببیند و برای برنامه‌های پیش‌روی از هم‌اندیشی همه جامعه باستان‌شناسی بهره‌مند گردد. ارائه نتایج آخرین پژوهش‌ها در گردهمایی باستان‌شناسی سالانه سنتی ارزشمند است که از دهه پنجاه به‌کوشش دکتر فیروز باقرزاده رئیس وقت مرکز باستان‌شناسی آغاز شده است. با توجه به‌اینکه شماری اندک از باستان‌شناسان و پژوهشگران در این دست گردهمایی‌ها حضور دارند بایسته است برای فراگیرتر نمودن و گسترش دستاوردهای پژوهش‌های باستان‌شناسی، این گزارش‌ها چاپ و انتشار یابد.

با افزایش فعالیت‌های باستان‌شناسی مجال چاپ گزارش کامل این پژوهش‌ها نبوده است؛ از این روی پژوهشکده برآن است که خلاصه گزارش‌ها را با شیوه‌نامه‌ای که در برگزیده بیشترین داده‌ها و اطلاعات از پژوهش‌های انجام شده باشد را گردآوری و به‌چاپ برساند. چاپ کامل و تحلیلی پژوهش-های میدانی نیز به‌شکل تک‌نگاری در برنامه پژوهشکده باستان‌شناسی دیده شده است. در آخرین روزهایی که تدوین این گزارش‌ها انجام می‌شد، مراکز انتشاراتی بین‌المللی مانند کمبریج به پژوهشگاه برای چاپ نتایج پژوهش‌های میدانی باستان‌شناسی ایران اعلام آمادگی نمودند که دروازه تازه‌ایی برای

باستان‌شناسی کشور خواهد بود.

باوجود کوشش‌های بسیار دبیرخانه گردهمایی، و بارها درخواست از طریق ایمیل و تلفن از پژوهشگرانی که با مجوز پژوهشکده فعالیت میدانی داشته‌اند، مقاله‌ها (گزارش کوتاه) یا به‌موقع دریافت نگردید و یا تطابق با شیوه‌نامه نداشت، بنابر این در روند گردآوری مقاله‌ها و در نتیجه در گردهمایی کاستی ایجاد گردید. از سوی دیگر تاخیر و همکاری به‌هنگام نیز موجب خلل در ترجمه مقاله‌ها و اطلاع‌رسانی در سطح فرامرزی شد و شناخت جامعه جهانی باستان‌شناسی از تولید ارزشمند دانش باستان‌شناسی تحقق نیافت. در این باره از این شمار پژوهشگران هرچند اندک گله‌مندیم و مطمئناً این امر در پذیرش همکاری‌های آینده لحاظ و مدنظر خواهد بود. و این پرسش به‌وجود می‌آید که چگونه یک پژوهشگر که بایستی مدیریت علمی یک محوطه و اجرای طرح را به‌عهده داشته باشد؛ توانایی ارائه مقاله کوتاه با رعایت شیوه‌نامه و در زمان مقرر را نداشته باشد.

در ساختار مقاله‌های چاپ شده هیچ‌گونه تغییری داده نشده و چهارچوب مقاله نشانگر نگرش و توان پژوهشگر می‌باشد و تنها در اندازه‌ای محدود به ویرایش بسنده شده است.

این گزارش برآیند یک کوشش گروهی است؛ گروهی باستان‌شناسی که متشکلند از دانشمندان باستان‌شناس و کارشناسان میان‌دانشی. آنها پس از پایان کار میدانی بررسی و یا کاوش، مطالعات آزمایشگاهی گوناگون را بر روی داده‌ها و یافته‌ها در مراکز تحقیقاتی و آزمایشگاهی ایران و خارج از کشور انجام داده و پس از این روند است که گزارش‌ها تنظیم و تهیه و به تولید دانش منتهی می‌گردد. دستاورد این پژوهش‌های علمی در طی یک‌سال گذشته به شناسایی و روشن‌شدن بخش‌های تازه‌ای از دانش باستان‌شناسی از دوران پارینه‌سنگی و نخستین زیستگاه‌های انسانی، دوران کشاورزی، آغاز شهرنشینی، دوران تاریخی و ... می‌سر می‌شود. سه روز گردهمایی مروری بر گزیده‌های فعالیت‌های باستان‌شناسی کشور در سال ۱۳۹۳ خواهد بود. در گردهمایی سیزدهم (برگزاری کارگاه یا نشست) درباره مطالعات میان‌دانشی با موضوع ژئوفیزیک در باستان‌شناسی ارائه گردید. برگزارکنندگان گردهمایی چهاردهم بر تداوم این تجربه کارگاه و نشست‌هایی با موضوع باستان‌سنگی در روز سوم پیش‌بینی و برنامه‌ریزی نموده‌اند؛ با این رویکرد که گروه و آزمایشگاه باستان‌سنگی علوم طبیعی و انسانی در پژوهشکده ایجاد نماید. برای پاسخگویی به درخواست پژوهشگران خارجی شرکت‌کننده برای ایزاد سخنرانی، برگزارکنندگان گردهمایی بر آن شدند تا فرصتی هر چند اندک را برای ارائه دست‌آوردهای علمی‌شان در روز چهارم همایش، ۱۹ اسفندماه فراهم کنند. همراه با همایش، این گردهمایی، نمایشگاهی از گزیده این یافته‌ها پیش‌بینی و فراهم‌شده که کاری بسیار بزرگ، دشوار و حاصل کوشش مسئولان نمایشگاه و همکاران فرهنگی استان‌ها و به‌ویژه همکاران موزه ملی ایران است. این نمایشگاه تبلور عینی از دستاوردهای یک‌سال پژوهش‌های باستان‌شناسی کشور است. این یافته‌ها؛ ذخیره‌گاه دارایی‌های مادی، معنوی و فرهنگی ملی را پر بار و دانش باستان‌شناسی جهان را افزایش داده است.

مطمئناً بدون پشتیبانی‌های مادی و معنوی و اداری انجام برنامه‌ها، پژوهش‌های میدانی و آزمایشگاهی و برگزاری این گردهمایی امکان‌پذیر نبود؛ بایسته است نخست از جناب آقای مهندس بهشتی که با مهندسی فرهنگی ارزشمند و پشتیبانی‌های مدیریتی انجام شده برنامه‌های باستان‌شناسی را هدایت فرمودند، از زیر مجموعه ارجمند؛ مشاورین عالی مقام: آقای گلشن، آقای محیط طباطبایی، آقای دکتر مرتضایی، معاونت محترم پژوهشی و همکاران، مدیران محترم پژوهشکده‌ها به‌ویژه همکاران پژوهشکده حفاظت و مرمت، مدیریت مالی و پشتیبانی، آقای دکتر شادمهر و زیرمجموعه ایشان در بخش برنامه‌ریزی آقای امیریان، امور مالی آقای عابدی، امور اجرایی با مدیریت خانم طبعی، خانم خدمتی، آقای همتی، مدیریت پشتیبانی آقای کرمی و همکاران، امور بین‌الملل با مدیریت خانم دکتر خلقی و همکاران، ریاست محترم حراست، آقای امینی، مسئولان دفتر ریاست پژوهشگاه: آقای محبیلی، خانم بهرامی، خانم روار، همکاران روابط عمومی با مدیریت آقای شفیع، مسئولان انتشارات، آقای محیط طباطبایی، خانم مهدی‌آبادی و همکاران به‌ویژه آقای سلیمی سپاسگزاری شود.

سیاس بسیار از معاونت محترم میراث فرهنگی جناب آقای دکتر طالبیان و همکاران معزز در اداره کن موزه؛ جناب آقای کارگر و باران سخت‌کوش همکاران ارجمند موزه ملی ایران به‌ریاست جناب آقای دکتر نوکنده، آقای تقی بیگی؛ یگان حفاظت مور. ملی و پژوهشگاه، حراست موزه ملی آقای قاسمزاده، بخش حفاظت و مرمت موزه ملی به‌سرپرستی خانم گرجی، مدیران کل استان‌ها در پشتیبانی از گروه‌های باستان‌شناسی و سپاسگزاری ویژه همانند سال‌های پیش از امین‌اموال‌های فرهنگی استان‌ها برای انتقال آثار به نمایشگاه که کاری بس دشوار و خطیر است.

سیاس از سرکار خانم دکتر مصلی مسئول نمایشگاه و همکاران؛ خانم حنا بحرانی‌پور، نینا رضائی؛ مدیران گروه‌ها، دبیرخانه دائمی گردهمایی خانم فاطمه فرش جلالی، و همکاران ویراستار علمی و ادبی برای نظم‌بخشی گزارش‌ها و کاتالوگ نمایشگاه: آقایان دکتر فرشید مصدقی، سید رسول سیدین بروجی، دکتر اردشیر جوانمردزاده و همکاران: آقایان دکتر نصیر اسکندری، دکتر رضا ناصری، مرتضی خانی‌پور، عکاس و طراح لوگو و پوستر؛ داریوش محمدخانی؛ امور اجرایی و اداری گردهمایی؛ جناب آقای عرب دبیر اجرایی گردهمایی و همکاران؛ خانمها: آریتا میرزائی، صدیقه قدرت‌آبادی، شقایق هورشید، معصومه جاویدخواه، طوبی عیدی، لیلایز محمدی، آقایان: رکنی، یاری، باقرپور، ممدوحی، سیدین، قنبری.

سیاس از اعضای هیئت علمی گردهمایی: خانمها: فرانک بحرالعلومی، معصومه مصلی، دکتر نگین میری. آقایان: دکتر علیرضا سرداری، سیامک سرلک، سید رسول سیدین بروجی، علی صدرائی، کاظم عرب، دکتر کورش محمدخانی، دکتر فرشید مصدقی، دکتر عباس مقدم، دکتر مهرداد ملکزاده،

دکتر جبرئیل نوکنده، و گردانندگان علمی نشست‌ها و از همه هیئت‌های باستان‌شناسی و همیاری آنها در اجرای برنامه‌های پژوهشی با کمبودهای بسیار و در دشوارترین شرایط؛ و پژوهش که ارائه سخنرانی همه پژوهشگران در یک‌زمان کوتاه ناممکن بود، و کاستی‌هایی که در برگزاری گردهمایی مطمئناً وجود دارد که امید چشم‌پوشی بزرگواران است.

و خوشامد به‌همه سروران فرهیخته که با شرکت در گردهمایی ازسراسر کشور و برون مرزها، به‌ارزش علمی و غنای گردهمایی افزودند. باشند که سرافرازی و کامیابی همه گرامیان در شناخت میراث باستان‌شناسی و نگهداری این دانش‌ها و داشته‌های ارزشمند سرزمین ایران روزافزون گردد، پروردگار یار تان و نگهدارتان باشد.

و یادی از رفتگانمان؛ در سال ۱۳۹۴ سه باستان‌شناس گرانقدر دیار خاک را ترک کردند و رفتند به‌دیار برین، یادشان گرامی باد: شادروان دکتر شهریار عدل، نوشین روان شهربانو سلیمانی، شادروان استاد سید محمود موسوی.

ای باستان‌شناس / چنگ شکسته را تو دگر باره ساز کن / بنواز و راز گو: آواز ده سرود رهایی خویش را: این خاکدان تیره سیه چال آدمیست / آری جهان دمیست. دم راغنیمت داریم و قدر هم‌دیگر را بدانیم.

حمیده چوبک

رئیس پژوهشکده باستان‌شناسی

دبیر علمی گردهمایی باستان‌شناسی

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱	احمدی عباسعلی
	کاوش باستان‌شناسی تپه نماز گز برخوار
۵	اسدی احمدعلی
	آبراهه‌های خزانه و محدوده جنوبی تخته‌گاه تخت جمشید بر اساس نتایج کاوش فصل دوم آبراهه‌های زیرزمینی، تابستان ۱۳۹۳
۱۰	اسدی، احمدعلی و مرتضی همایون
	بررسی روشمند تل صفی‌آباد دشت آهوچر حوزه رودخانه کر؛ فارس، زمستان ۱۳۹۳
۱۵	اسکندری نصیر
	گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه‌ی پیش‌ازتاریخی لنگر ماهان، کرمان
۲۰	اسمعیلی جلودار محمد اسماعیل
	گزارش کاوش نجات بخشی در مسیر خط انتقال فاضلاب در بافت قدیم تهران (میدان مولوی - میدان محمدیه)
۲۴	امیرحاجلو، سعید و سارا بختیاری
	گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه پیشنهاد حریم شهر قدیم نرماشیر (محوطه چنوک‌آباد) استان کرمان
۲۹	امین پور بابک
	بررسی مفناطیس سنجی در بخشی از ده نور آرامگاه، خيام تا آرامگاه عطار
۳۲	آزادی احمد
	گزارش مقدماتی بررسی‌های باستان‌شناختی خط لوله انتقال آب سد کوثر، کهگیلویه
۳۶	بارانی وحید
	بررسی و بازنگری محوطه‌های شغا و تیموران در حوضه رودخانه در شهرستان مرودشت
۴۰	بازگیر، بهروز
	کاوش باستان‌شناختی غار کلدر (تداوم مطالعات هدفمند پارینه‌سنگی در دره‌ی خرم‌آباد)
۴۴	باصفا حسن
	نتایج مقدماتی چهارمین فصل کاوش‌های نجات بخشی محوطه شهرک فیروزه (خراسان - نایب‌پور)
۴۸	باورسای، عباس و صادق شیخی
	گزارش مقدماتی از تعیین عرصه و حریم محوطه باستانی تازنگ سوالی (صیدون)
۵۴	بحرانی‌پور حنان
	بررسی و شناسایی باستان‌شناختی حوضه آبیگر شبکه آبیاری و زهکشی سد کمندان، لرستان
۶۰	بحرانی‌پور حنان
	گزارش کاوش محوطه گندمزار (S5.92.105) سد سیمره، استان ایلام
۶۶	برفی سیروس
	کاوش نجات بخشی در محوطه تنگ آبای فراشند - فارس
۷۲	بنی جمالی سیده لیلا و جواد علایی مقدم
	گزارش مقدماتی تعیین عرصه و حریم محوطه جم محلات
۷۷	محمد بهرام‌زاده، حامد ذیفر، بهنام قنبری و حمزه کریمی
	گزارش فصل اول کاوش باستان‌شناختی در تپه‌های تات ۱ و ۲ تاکستان، استان قزوین

- ۸۲ **توفیق‌یان حسین**
بررسی و شناسایی باستان‌شناسی محدوده شبکه آبرسانی و زهکشی چمشیر، شهرستان‌های گناوه و دیلم
- ۸۶ **جایز، مژگان و بهروز بازگیر**
کاوش در غار کلدر خرم‌آباد
- ۹۰ **جعفری محمدجواد**
گزارش فصل دوم لایه‌نگاری محوطه ربوی دشت سملقان، خراسان شمالی
- ۹۷ **جلالی، فرشید، فاطمه و ابراهیم روستایی فارسی**
گزارش کوتاه بررسی و شناسایی آثار و مکان‌های فرهنگی سد مخزنی ستاوه - استان کهگیلویه و بویراحمد
- ۱۰۲ **جوانمردزاده، اردشیر، مهدی عالی‌پور**
طرح آبرسانی غدیر: بررسی تکمیلی باستان‌شناسی مسیر
- ۱۰۸ **جهانی، ولی، مجتبی، بهزاد علی تالش، سولماز رنوف**
گمانه‌زنی به‌منظور تعیین ریم و حوطه‌ی باستانی لیارسنگ بن
- ۱۱۳ **حاجی‌زاده کریم**
کاوش فصل اول گورستان قیریل قشگیر شر
- ۱۱۸ **حسن‌پور، عطا، زهرا جوادی‌راد، محمود حاقی‌راد و زبیر حیدری**
کاوش اضطراری محوطه دایاآردیزی موران، پلندخ - لرستان
- ۱۲۳ **حصاری مرتضی**
فصل سوم کاوش محوطه شغالی، پیشوا استان تهران
- ۱۲۸ **حیدری احمد**
بررسی و شناسایی آثار و اماکن باستانی دهستان میغان بخش مرکزی شهرستان نهندان
- ۱۳۲ **حیدری ابراهیم، حمید امان‌اللهی و عباس یلوه‌ای**
تعیین عرصه و پیشنهاد حریم بخش شمالی محوطه ازبکی
- ۱۳۸ **حیدری، نوذر**
گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه دوره مس‌سنگی "سنگ بزرگ" میرچابه
- ۱۴۵ **خاکسار، علی و اسماعیل همتی ازندریانی**
کاوش فصل چهارم مجموعه آثار معماری دست‌کند ارزانفود همدان
- ۱۴۹ **خانعلی حمید**
گزارش مقدماتی تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه باستانی قایالیق روستای طولش شهرستان خلخال - استان اردبیل
- ۱۵۵ **خانی‌پور، مرتضی، میثم نیکزاد، محمدامین میرقادری، حبیب عمادی، حمید طباطبایی، فرانسوا دوسه و ملیحه طهماسبی**
اولین فصل بررسی و شناسایی باستان‌شناسی بخش مرکزی و مزایجان شهرستان یوانات
- ۱۶۱ **خسروی شکوه**
فصل دوم پژوهش‌های باستان‌شناسی در محوطه پلنگ‌گرد اسلام‌آباد غرب، کرمانشاه: گزارش گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه

- ۱۶۵ **خسروی لیلا**
بررسی و شناسایی باستان‌شناختی حوضه آبگیر سد مشمپا، زنجان
- ۷۰ **خلج رضا**
گمانه‌زنی تپه فرخ آباد، فردیس (کرج)
- ۱۷۵ **دانا محسن**
گمانه‌زنی به‌منظور لایه‌نگاری و تعیین عرصه و حریم تپه دوین شیروان
- ۱۷۹ **داودی، حسین، ایمان مصطفی‌پور، حامد ذیفر و نیلوفر مقیمی**
کاوش نجات‌بخشی در محوطه باستانی خله‌کوه، شهرستان تاکستان، استان قزوین، تابستان ۱۳۹۳
- ۱۸۵ **دزم‌خوی مریم**
بررسی باستان‌شناسی بخش سه قلعه شهرستان سرایان خراسان جنوبی
- ۱۹۰ **ده پهلوان مصطفی**
کاوش آموزشی و پژوهشی تپه سیکزآباد با تمرکز بر لایه‌های عصر آهن III و هخامنشی؟ (فصل نخست)
- ۱۹۵ **رایگانی ابراهیم و حسین پیدنامه**
مطالعه باستان‌شناختی و معماری قلعه دیر در کوه لویه و پیشنهادی برای گاه‌نگاری آن
- ۲۰۱ **رجبی نوروز**
کاوش در مجموعه معماری دستکند مهربان - اصفهان
- ۲۰۶ **رشیدیان الناز**
درآمدی بر بررسی زمین‌باستان‌شناختی دشت شوش، خوزستان
- ۲۰۹ **رضوانی حسن و سپهر زارعی**
بررسی باستان‌شناختی جنوب سمنان (شهرستان سمنان و سرخه)؛ تابستان ۱۳۹۹
- ۲۱۴ **روح انگیز لاله**
کاوش نجات‌بخشی تپه باستانی بهشت آباد
- ۲۱۹ **ساروخانی زهرا**
گزارش فصل چهارم کاوش در شهر زیرزمینی نوش‌آباد
- ۲۲۷ **ساعدموحشی امیر، صلاح نصراللهی و فریاد حدادیان**
گزارش گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه سرقلعه سروآباد
- ۲۳۱ **سجادی علی**
کاوش نجات‌بخشی باستان‌شناختی تپه فرودگاه خرم‌آباد (فصل نخست)
- ۲۳۷ **سرخوش احمد**
گزارش مقدماتی گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه‌ی پیش‌ازتاریخی تُمب بحره در فارس جنوبی
- ۲۴۲ **سرداری زارچی علیرضا و محمدحسین طاهری**
کاوش باستان‌شناسی تل مش کریم، شهرستان سمیرم
- ۲۴۶ **سرلک سیامک، شیرین عقیلی نیاکی و عباس نوروزی**
فصل چهارم کاوش و لایه‌نگاری محوطه تم مارون شهرستان رودان - استان هرمزگان

۲۴۹	سرلک سیامک، عمار کاوسی و شیرین عقیلی نیایی
۲۵۳	کاوش‌های فصل هشتم محوطه قلی درویش جمکران - قم سعادتیان مجتبی
۲۵۷	گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و حریم مجموعه باستانی بمپور سعیدی سپهند و نادیا علیجانی
۲۶۱	گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و حریم قلعه تپه تهم (زنجان) سلمانزاده جواد
۲۶۶	گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و حریم گورستان گشت (استان سیستان و بلوچستان، شهرستان سراوان) سورتیجی سامان
۲۷۱	بررسی مسیر خط انتقال لوله ۴۲ اینچ گاز از فولادمحله سمنان تا ساحل نکا در مازندران سید سجادی سید منور، حسین سرحدی دادیان، رجب محمد ضروری
۲۷۶	گزارش مقدماتی فصل ۱۰ رده کاوش در بخش گورستان شهرسوخته، پاییز زمستان ۱۳۹۳ سید سجادی سید منور، حسین مرادی، سعید یارسانیان
۲۸۱	گزارش مقدماتی فصل چهاردهم کاوش در بخش مسکونی شهرسوخته آذر و دی‌ماه ۱۳۹۳ سیدین بروجنی سید رسول،
۲۸۶	فصل دوم کاوش نجات بخشی گندمزار شاطری میترا
۲۸۸	دومین فصل کاوش محوطه رباط چشمه شجاعی اصفهانی علی
۲۹۶	باستان‌شناسی شهری در اصفهان: کاوش باستان‌شناختی در محل کاخ بهان‌نما و ابتدای خیابان چهارباغ شیراهی اسماعیل
۳۰۰	گزارش فصل اول کاوش در دستکندهای زیر زمینی تهیق خمین شریفی علی
۳۰۵	بررسی باستان‌شناسی سفیدشهر و حومه (از توابع شهرستان آران و بیدگل) شریفی مهناز
۳۰۹	بررسی معماری مسکونی عصر ساسانی بر اساس کاوش‌های باستان‌شناسی شهر برزقواله سد سیمره، شهرستان کاشمر، خراسان جنوبی شریفی مهناز
۳۱۳	نگرشی بر ساختارهای عصر مفرغ محوطه گندمزار استان ایلام با تکیه بر داده‌های باستان‌شناسی شیشه‌گر آرمان
۳۲۰	گزارش کوتاه کاوش فصل دوم در گورستان اشکانی جوبجی - ده‌پور (زمستان ۱۳۹۳) صالحیه سالار، مرتضی گراوند، رحمت نادری
۳۲۵	بررسی و تحلیل الگوهای استقرار محوطه قلاچی بوکان در عصر آهن متأخر صدیقیان حسین و میثم نیک‌زاد
	گزارش بررسی باستان‌شناختی شهرستان خوسف استان خراسان جنوبی

- ۳۳۸ ضروری رجب محمد و محمد ارشادی
گزارش گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم گورستان آق امام شهرستان ترکمن
- ۳۳۳ طایفه قهرمانی نسرين
گزارش بررسی و شناسایی و مستندنگاری آثار محدوده سد و شبکه پيغام‌چای کلیبر
- ۳۳۷ عالی، ابوالفضل و محمداسماعیل اسمعیلی جلودار
گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و حریم تپه گنبد سلطانیه
- ۳۴۱ عباس‌زاده حسین
گزارش کوتاه گمانه‌زنی باستان‌شناسی محوطه جلوخان آرامگاه فردوسی
- ۳۴۷ عبدی کیا لاله
بررسی باستان‌شناختی حوضه سدمراس
- ۳۵۳ عرب کاظم
بررسی و شناسایی باستان‌شناخت حوضه بگير سد کوچری گلپایگان
- ۳۶۱ عرب کاظم
کاوش اضطراری و نجات بخشی در حدود "سلطنه قزوین
- ۳۶۵ عزیزی خرافقی، محمد حسین، یونس ت.، نسیمی، مرتضی خانی‌پور
گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه پهران، مهرستان جاجرم، استان خراسان شمالی
- ۳۶۸ عسکری چاوردی، علیرضا و بی‌یر فرانچسکو لیر
فصل دوم از دور دوم مطالعات باستان‌شناسی شهر پارسه، ار کاخ تپه مهر: در آجری
- ۳۷۱ عطایی مرتضی
بررسی باستان‌شناختی شهر عسکر مکر، خوزستان
- ۳۷۵ علایی مقدم جواد
گزارش مقدماتی گمانه‌زنی به‌منظور لایه‌نگاری تپه قلعه کولک سیستان
- ۳۸۰ علیان، علمدار، علی شریفی و آصف نوروزی
گزارش مقدماتی کاوش در خیابان چهارباغ عباسی اصفهان (کاوش در محل ایستگاه‌های امام حسن و نقایب قطار شهری اصفهان و حومه)
- ۳۸۵ علیدادی سلیمانی نادر
تپه گاوکشی اسفندقه جیرفت، استقرار از دوره نوسنگی در جنوب شرق ایران
- ۳۹۰ علیدادی سلیمانی، نادر و پیتر فلز نر
فصل نخست بررسی باستان‌شناسی جنوب کرمان (شهرستان جیرفت)
- ۳۹۷ علیزاده کریم و رضا حیدری
فصل سوم کاوش‌های باستان‌شناختی در محوطه‌ی کهنه شهر (۱۳۹۳)، شهرستان چالدران در استان آذربایجان غربی
- ۴۰۰ فرجامی محمد
بررسی باستان‌شناختی بخش‌های شاسکوه و زهان شهرستان زیرکوه
- ۴۰۴ فرجامی محمد
گزارش فصل دوم کاوش باستان‌شناختی محوطه کهنک شهرستان سربیشه

فرحانی علی

کاوش‌های باستان‌شناختی محوطه‌ی باستانی برزقوله (برزقواله) استان لرستان

فلاحیان یوسف

بررسی و شناسایی باستان‌شناسی در حوزه سد حوضیان الیگودرز

قزلباش، ابراهیم و نوروز رجبی

گزارش کاوش لایه‌نگاری و تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه سبز- مرودشت

کاوسی، عمار و سیامک سرلک

فصل پنجم کاوش‌های تپه صرم کهک - قم

کیبیری کامبیز و حمیده چویک

گزارش کوتاه فصل نخست کاوش‌های باستان‌شناختی محوطه "شاهکوه" الموت

لباف خانیکی میثم

فصل اول گمانه‌زنی و کاوش باستان‌شناسی در محوطه بازه هور (شهرستان مشهد، استان خراسان رضوی)

مجتبایی ثبوتی رقیه، رلی جهانی، سارا محبوبی

گزارش کوتاه گمانه‌زنی آزمایشی به طور اسامی آثار تاریخی در محوطه کلامرود (شهرستان املش- استان گیلان)

محمدی قصریان سیروان، اقبال خزینا، علی بهنیا، بختیار عبدی

گزارش گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه سبز کبود شهرستان مریوان

محمدیان محمدرضا، محمد بهرامی و مودت سبزی

بررسی باستان‌شناسی دهستان کاکاوند شرقی شهرستان آق‌قان، آذربایجان

مرتضوی مهدی

گزارش مقدماتی فصل دوم حفاری در تپه دشت، منطقه سیستان

مصطفی‌پور، ایمان، حسین داودی، حامد ذیفر

بررسی باستان‌شناختی بخش آبگرم شهرستان آوج، استان قزوین

ملکزاده مهرداد، رضا ناصری، مرتضی خانی‌پور، علی ناصری

گورستان مرسین شه‌میرزاد

مولایی کردشولی حامد

بررسی و شناسایی تل گردوها، شهرستان اقلید، بخش مرکزی، استان فارس

مهرکیان، جعفر

کل چنار دره‌ی شمی، هفتمین برنامه‌ی هیئت باستان‌شناسی ایران- ایتالیا درخوزستان، (پاییز ۱۳۹۳)

نعمتی محمدرضا و مرتضی ادیب زاده

گمانه‌زنی و تعیین حریم محوطه باستانی کیاپک فیروزکوه

نقشبینه امیر صادق

گزارش مقدماتی چهارمین فصل کاوش در تپه علی یورد صائین قلعه، استان زنجان

نوروززاده چگینی، ناصر و حمید امان‌اللهی

فصل دوم پژوهش‌های باستان‌شناسی در محوطه و بنای قاجاری عمارت مسعودیه

- ۴۹۶ **نوروزی، رضا، پارسا قاسمی، عزیز الله رضایی**
گزارش فصل اول کاوش در محوطه تل قلعه سیف‌آباد کازرون، استان فارس
- ۵۰۰ **نوری شادمهانی رضا و محسن جاوری**
فصل سوم کاوش محوطه ی تاریخی فیض آباد اران و بیدگل
- ۵۰۴ **نوکنده، جبرئیل**
گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم ترنگ تپه
- ۵۰۸ **نیاکان لیلی**
بررسی و شناسایی باستان‌شناختی حوضه آبگیر رودخانه ليله در سال ۱۳۹۳
- ۵۱۳ **نیاکان لیلی**
پژوهش‌های نجات بخشی لار در حوضه آبگیر سد سیمره
- ۵۱۷ **نیاکان لیلی**
کاوش‌های نجات‌بخشی محوطه 'تراش' چهارایوانی
- ۵۲۲ **نیاکان، لیلی**
بررسی و شناسایی حوضه آبریز سانه‌ی، ایلان به روانسر در محدوده جغرافیایی استان کردستان
- ۵۲۶ **نیک گفتار احمد**
نتایج فصل ششم کاوش‌های باستان‌شناختی در 'پراخی' بلقیس (مطالعه ساختار داخلی لرگ)
- ۵۲۹ **وحدتی علی اکبر و رافائل بیشونه**
گزارش مختصر فصل سوم کاوش در تپه چلو، دشت جاجرم، شمال شرقی ایران
- ۵۳۵ **وحدتی نسب حامد و سید میلاد هاشمی**
بررسی و شناسایی محوطه‌های پارینه‌سنگی در حاشیه‌ی شمالی دشت کویر مرکزی: شمال کویر چاه‌جم
- ۵۴۱ **ولایتی رحیم گزارش**
مقدماتی مرحله سوم بررسی باستان‌شناسی بستان‌آباد در سال ۹۳
- ۵۴۶ **هورشید شقایق**
کاوش نجات بخشی محوطه شرقی گندمزار (۱) واقع در حوضه سد سیمره در استان ایلام
- ۵۵۰ **هورشید شقایق**
یافته‌های حاصل از کاوش محوطه برزقاوله (۱) مستند به کاوش نجات بخشی حوضه سد سیمره واقع در استان لرستان
- ۵۵۴ **یزدانی افشین**
گمانه‌زنی به‌منظور تعیین عرصه و حریم اثر ادعایی مدفون در هسته‌ی تاریخی شهر جویم لارستان با عنوان خنکخانه‌ی حمام خضر
- ۵۵۹ **یغمایی احسان (اسماعیل) ، محمدتقی عطانی و شهرام زارع**
شناسایی، کشف و مستندسازی بقایای باستان‌شناختی راه شاهی هخامنشی شوش - تخت‌جمشید و مطالعات تطبیقی آن با راه دوران ساسانی و اسلامی این مسیر
چکیده مقالات
- ۵۶۲ **آقا علی گل، داود، محمد لامعی رشتی، سینا اسمعیل زاده کیوی، پرورین اولیایی، حسن یوسفی و محمود مرادی**
مطالعه و اندازه‌گیری ترکیبات عنصری تعدادی از شیشه های قدیمی کشف شده در مناطق باستانی شمال غرب ایران

- بهشتی، سید ایرج
مروری بر کاربرد پتروگرافی در مطالعه مواد فرهنگی به دست آمده در کاوش های باستان شناسی ایران
- امامی، سیدمحمد امین، ماریا لیتیتزیا آمادوری، علیرضا عسگری چاوردی و پیرفرانجسکو کالیری
بررسی خصوصیات مینرالوزیک و شیمیایی آجرهای مکشوفه از محل تل آجری جهت شناخت تکنولوژی ساخت آجر در دوره هخامنشی
- غلامرضا مولوی
باستان انگل شناسی در ایران: سایت های مطالعه شده و دورنمای آن در ایران
- Gondet Sébastien & Kourosch Mohammadkhani
Mapping of the soil magnetism for archaeology. Case Studies from Persepolis
- Kazzazi Seyedeh Mandan & Elena Kranioti
Establishment of odontometric sexual dimorphism in archaeological populations: A case study of Hasanlu
- Jebrael Nokandeh, Hamid Omrani Rekavandi and Eberhard W. Sauer
- Engineering and safeguarding prosperity in the Sasanian Empire:
The 1394/ 2015 season on the Great Wall of Gorgan and its hinterland by the Iranian Cultural Heritage, Handcraft and Tourism Organisation and the University of Edinburgh
- Lyudmila Shumilovskikh, Morteza Djamali, Jacques-Louis de Beaulieu, Valérie Andrien-Ponel, Philippe Ponel, Jebrael Nokandeh, Hamid Omrani Rekavandi, Eberhard Sauer
Vegetation, environment and land-use on the Gorgan Plain (NE Iran) based on palaeological and palaeobotanical data
- CENTRAL LELAR NEARBY THE SOUTHERN SHORE OF THE SEYFARH RIVER, CLOSE TO THE RELATED DAM IN COURSE OF CONSTRUCTION
Università di Napoli "L'Orientale", (UNO), Ministry of Foreign Affairs (MFA) (Italy)
(RC-ICHHTO) (ICAR-ICHHTO) (Islamic Republic of Iran)